

Verdensvid glede

“En levende, handlende og
misjonerende kirke i alle land!”

GRUNNLAGSDOKUMENT
OM MISJON
VEDTATT AV LANDSSTYRET
I SAK 24/04, JUNI 2004

Det Norske
Misjonsselskap

BRBYGGER I ORD OG HANDLING

INNHold

1. DET ER GLEDEN SOM DRIVER OSS	5
HVORFOR NYTT MISJONSDOKUMENT?	5
SITUASJONEN VI TALER INN I, ER FORANDRET	5
VI LESER SKRIFTEN MED NYE BRILLER	6
NYE OG ANNERLEDES RAMMEVILKÅR	7
2. EN GUD SOM SENDER	8
EN MISJONERENDE GUD OG EN MISJONERENDE KIRKE	8
MISJONÆRENS Plass	8
MISJON OG KULTURSKIFTE	8
3. HELE BIBELEN SOM BASIS FOR OPPDRAGET	11
MISJON SOM VITNESBYRD OM GUDSRIKET	12
PARTNERSKAP OG MEDVANDRING	12
BIBELEN, TEKSTEN OG KONTEKSTEN	13
KIRKENS KONTINUERLIGE OMVENDELSE	14
4. JESU ENESTÅENDE STILLING	15
5. GUDS RIKE OG GUDS KIRKE	17
6. PROKLAMASJON OG DIAKONI (HOLISTISK MISJON)	19
7. DIALOG OG FORKYNNELSE	21
AVGRENSNINGER	21
RELIGIONSDIALOGENS MÅL	22
8. GODT NYTT TIL ALLE OG "UNÅDDE FOLKESLAG"	23
9. KIRKE OG ORGANISASJON – DET NORSKE MISJONSSKAP OG DEN NORSKE KIRKE	25
10. DET NORSKE MISJONSSKAP I EN GLOBAL VERDEN	26
DEN OMVENDTE VERDEN	26
VÅR ROLLE SOM EUROPEISK ORGANISASJON	27
DEN ØKUMENISKE UTFORDRINGEN	27
11. UTBLIKK	29
POSIJON, PROGRAM OG VISJON	29
RESSURSBRUK OG RETNING	29

1. DET ER GLEDEN SOM DRIVER OSS

HVORFOR NYTT MISJONSDOKUMENT?

Kristen misjon er et resultat av gleden over å høre til i Guds verdensvide kirke, som er Jesu Kristi legeme. Misjon har sin basis i og springer ut av en levende kristen forsamling, og misjon sikter på å skape levende kristne menigheter. Kristne menigheter lever ved og sikter mot å dele Guds gode gaver i budskap og handling. Den kristne kirkens oppdrag er misjon. Misjon er Jesu legeme som handler i verden og for verden.

Misjon er en dimensjon ved det å være kirke. Det representerer det grenseoverskridende drivet som ligger i selve budskapet og i selve kirkens vesen: Evangeliet skal formidles til nye steder, i nye tider, til nye mennesker, til nye generasjoner og inn i nye kulturelle sammenhenger.

Det Norske Misjonsselskap (NMS) er en selvstendig organisasjon. Samtidig er vi et redskap som på vegne av og med mandat fra Den norske kirke og norske menigheter utfører dette misjonsoppdraget. Gjennom dette dokumentet som vi nå sender til våre medarbeidere og tillitsvalgte, til menigheter, samarbeidspartnere og andre interesserte, ønsker vi å dele visjonen vår og gjøre den bedre kjent.

Det er gått mer enn 20 år siden NMS forrige gang presenterte et tilsvarende dokument. I 1981 la NMS' landsstyre fram *Troskap mot kallet. En prinsipperklæring om misjon*. Vi legger her fram et nytt dokument, fordi enhver tid har et behov for å gi uttrykk for visjonen på sin egen måte, og fordi vi står overfor nye spørsmål og utfordringer.

SITUASJONEN VI TALER INN I, ER FORANDRET

Flere spørsmål utfordrer oss stadig på nye måter.

- Det spørres ofte etter misjonens berettigelse i en globalisert tid. Hvordan kan man hevde at bare vi har sannheten og svaret på livets spørsmål i en global verden hvor mange religioner møtes og utveksler tro og tanke?
- Det gamle spørsmål om misjon som kulturimperialisme er stadig levende.

Dessuten har flere forhold forandret seg vesentlig de siste 20 årene: Det er ikke lenger enkelt å skille mellom en 'kristen' og en 'ikke-kristen' verden. Det lar seg ikke lenger gjøre å definere to tredeler eller tre firedeler av verden som 'ikke-kristen'. Til det har misjonsarbeidet som har pågått de siste hundreårene, hatt alt for stor påvirkningseffekt. Ennå gjenstår riktignok områder der det kristne nærværet er svært svakt eller nesten fraværende (mer om det i avsnitt 8: Godt nytt til alle og "Unådde folkeslag"). Men i dag må vi tenke annerledes *globalt* om misjonsoppdraget.

Heller ikke den 'kristne' verden er kristen på samme måte som før. Særlig i Europa har kirkens formelle posisjon blitt betydelig svekket. Det er skjedd blant annet ved at koplinsen mellom statsmakt og kirke er endret eller brutt i de aller fleste land. Dette er en refleks av kristendommens endrede stilling, samtidig som det påvirker kirkens og kristendommens reelle posisjon i samfunnet. (Mer om dette i avsnitt 10: Det Norske Misjonsselskap i en global verden). Tiden for en todelt verden – en 'kristen' og en 'ikke-kristen' – er over.

Likevel består skillet mellom det som er Guds og det som hører verden til. Men det går *gjennom* og ikke *mellom* verdensdeler og land. Det går ikke en gang mellom kirker, men tvert imot gjennom både kirkesamfunn, menigheter og mennesker. Vi erkjenner at samtidig som verden er Guds og er skapt for å tilhøre ham, ligger den også under det onde i den forstand at vi overalt kan lese konsekvensene av synden og opprøret mot Guds gode vilje.

Nettopp derfor er kallet til *tro*, til *etterfølgelse* og til *misjon* et kall som rettes ikke bare i én retning og med noen nasjoner eller folkegrupper eller hudfarger som mål. Det rettes til alle.

Vi utfordres like sterkt av alle som ennå ikke har fått anledning til å høre det glade budskapet om Gud som ble menneske i Jesus Kristus, som ikke har hatt mulighet til å svare og å bli innlemmet i den kristne menighet gjennom dåp og til å leve et liv i kamp og etterfølgelse. Også dette ropet kaller oss til å arbeide i mange retninger – og ikke bare i én.

Men fra én side sett er verden like todelt som den noen gang har vært: Den er delt mellom de som har og de som ikke har; mellom de som har del i denne verdens velstand og utvikling, og de som faller utenfor. Dette utfordrer oss til på ny å tenke gjennom hvordan vårt vitnesbyrd er, hvordan vi tenker om forholdet mellom vårt diakonale vitnesbyrd og vår forkynnelse (Se avsnitt 6: Proklamasjon og diakoni). Det er en nødvendig sammenheng og en fruktbar spenning mellom diakoni eller arbeid for utvikling på den ene siden, og forkynnelse, opplæring og kallet til etterfølgelse på den andre.

VI LESER SKRIFTEN MED NYE BRILLER

I løpet av de siste tjue år har våre samarbeidskirker vokst i selvbevissthet og styrke. Vi får et annet forhold til kirkene – vi blir samarbeidspartnere i det arbeidet vi er kalt til.

Kirker som er blitt til som resultat av NMS' innsats og kirker vi har inngått samarbeid med, framstår tydelig og med egne profiler, også teologisk. De legger vekt på andre sider ved det kristne budskapet, og slik utvider de vårt perspektiv og gir oss ny innsikt. Vi ser klarere at det kristne budskapet gir håp ikke bare for evigheten, men er en kraft som forandrer virkeligheten her og nå. Kirkene vitner ofte med frimodighet om kraften i Jesusnavnet, i møte med både undertrykkelse og åndelige fenomener. Kirkene er ofte preget av en tydelig oppstandelsestro.

Verden blir mer global. På det internasjonale og lokale planet skjer det mye samhandling på tvers av kirke- og konfesjonsgrenser. Økumeniske kontakter blir viktige. Tradisjoner og konfesjoner er fortsatt av vesentlig verdi. Men vi ser at også konfesjonelle grenser må leses i lys av historie og samtid.

Også vi som skal føre arbeidet – og tradisjonen – videre er påvirket av vår samtid. Vi er barn av den, samtidig som vi er bærere av en arv vi ønsker å videreføre og et oppdrag som vi ønsker å ta på alvor.

Vi ønsker at dette dokumentet skal hjelpe oss til å blankpusse våre idealer. Men vi trenger å gå gjennom våre arbeidsformer, våre strategier og vår forståelse for å være i pakt med de helt grunnleggende verdier og mål som vår organisasjon er til for å tjene.

NYE OG ANNERLEDES RAMMEVILKÅR

Omgivelsene og rammevilkårene vi arbeider under, forandrer seg.

1. UTRUSTING (EMPOWERMENT)

Når den globale kirken er en misjonerende kirke, står vårt misjonsarbeid i en ny sammenheng. Det er fortsatt helt sentralt å utruste og sende ut misjonærer til tjeneste og nybrottsarbeid. Like viktig er imidlertid vår oppgave som medarbeider og partner – som bistår, utrufter og setter andre i stand til å gå inn i sine misjonsutfordringer og –oppgaver.

2. MISJONÆRREKRUTTERING

Tilgangen på norske misjonærkandidater forandrer seg. Noen oppgaver er det relativt enkelt å rekruttere til, mens vi strever mer med å rekruttere misjonærer til andre. Dette er en utfordring som vi søker å løse langs to spor: Vi utfordrer fortsatt frimodig til misjonstjeneste. Samtidig ser vi NMS som en viktig norsk aktør i et verdensvidt nettverk av misjonsorganisasjoner.

3. FORSONING

I globalt perspektiv øker religionenes rolle både politisk, samfunnsmessig og religiøst. Vi ser en økende tendens til at religion blir (mis)brukt i konflikter av etnisk, kulturell, økonomisk eller politisk art. I en slik verden er det en viktig oppgave å forløse det forsonende potensiale som ligger i kristen tro og etikk.

2. EN GUD SOM SENDER

EN MISJONERENDE GUD OG EN MISJONERENDE KIRKE

Kristen misjon har sin basis i det kristne gudsbildet. Det er Gud som sender, og han sender sin sønn. Misjon er grunnleggende forstått Guds misjon.

På samme måte sender Sønnen sin kirke til verden. Og Den Hellige Ånd driver kirken til i sin tur å sende budskapet videre ved hjelp av mennesker som formidler det i ord og handling. Kristendom er altså en misjonerende religion, fordi vi tror på en misjonerende Gud. I og med sendelsen av kirken og disiplene, er misjon hele den kristne kirkes ansvar og hele den kristne kirkes privilegium.

Misjon er slik forstått en *dimensjon* ved det å være kristen kirke. En slik forståelse gir misjon flere perspektiv, blant annet et geografisk. Dette perspektiv var lenge dominerende for misjonsforståelsen. Men det er ikke det eneste perspektivet. Kirken har alltid og på alle steder en misjonsdimensjon: Det dreier seg om å gjøre evangeliet (budskapet om Guds rike) forstått og forståelig der det ikke er tatt imot, og om å gjøre evangeliets frukter (gudsrikets gaver) tilgjengelige der de er ukjent.

Misjon er følgelig hele den kristne kirkens ansvar. Dette har viktige konsekvenser for hvordan vi tenker og handler misjon. Vi står i en global sammenheng – vi er sammen med hele Guds verdensvide kirke om dette oppdraget.

MISJONÆRENS Plass

Misjonen er Guds. Guds kirke er bærer av misjonsoppdraget. (*“It is not the Church of God that has a mission in the world, but the God of mission who has a Church in the world”* Tim Dearborn, 1998). Men kirken består av mennesker, og de kalles til tjeneste.

Derfor er misjonærer like viktige som noen gang før. Oppdraget gjør seg ikke selv. Noen må gjøre det! *Sendelsen* krever at noen blir sendt, at noen påtar seg oppgaven (Se avsnitt 3: Misjon som vitnesbyrd om gudsriket).

Misjon er altså ikke bare ‘noe som skjer’. Noen må organisere det. Derfor trenger vi organisasjoner med denne dimensjonen som sitt spesialperspektiv og -oppdrag. Derfor trenger vi misjonærer som utfører oppdraget.

MISJON OG KULTURSKIFTE

I mer enn 1 000 år var Europa den kristne kirkens sentrum. Kirken var preget av europeisk kultur og identitet i så høy grad at ‘kristen’ og ‘europeisk’ ofte kunne forstås som sammenfallende størrelser.

I løpet av en generasjon har dette blitt forandret. Vi er vitne til noe bortimot et globalt religionsskifte. Kristendom har ikke lenger sin tallmessige basis i den vestlige verden, men i sør. Den kristne religionen er ikke lenger på entydig måte knyttet til vestlige samfunn. Det er ikke lenger selvsagt at vestlig eller europeisk kultur og kristendom henger sammen. Den ene siden av dette er at europeisk kultur ikke lenger har en entydig kristen

basis. Den andre siden av religionsskiftet er misjonens suksess. 'Sør' har overtatt. I dag finnes det asiatiske misjonsselskaper som har sendt ut flere hundre misjonærer, og NMS samarbeider med afrikanske misjonsorganisasjoner i noen av Europas storbyer.

Parallelt med dette skjer det et spennende kulturskifte i vår del av verden. Vi beveger oss fra en moderne sannhetssøker-kultur til noe vi med et mangetydig begrep kunne kalle en post-moderne materialistisk café- og opplevelseskultur. Vi har ennå langt fra oversikt over hva dette vil innebære. Men vi ser klart at det påvirker NMS og alle andre frivillige organisasjoner. Vi merker en sterk endring i givermønster og organisasjonslojalitet: Vi rekrutterer ikke lenger personer til livslangt medlemskap, men til medvirkning i nettverk, og de stiller hele tiden spørsmålet: Fungerer det? For meg?

I andre deler av verden ser vi en motsatt tendens: Religionenes rolle øker betydelig. Vi merker en sterkere understreking av religionens identitets-skapende rolle. Vi ser en tendens til at nasjonalisme og religiøsitet koples sammen. I store deler av verden lever mennesker under et sterkt religiøst trykk. Dette er en del av den kristne misjonsbevegelsens rammevilkår.

OPPGJØR MED GAMMELT VERDENSBILDE

Samtidig bærer vårt misjonsengasjement med seg arven fra det kristne Europa. Mye av dette vedkjenner vi oss og er glade for, men ikke alt. NMS har alt mange ganger tatt et selvkritisk oppgjør med visse sider ved denne arven, som for eksempel koplingen mellom misjon og kolonimakt, en triumfalistisk misjonsforståelse og en imperialistisk tankegang.

Kritikken mot misjonen på disse punktene lever ennå. Selv om den ofte er unyansert og generell, må vi ta den på alvor, for den utgjør et bakteppe for vårt arbeid. Dette gjør det enda viktigere å peke på at misjon springer ut av og bekrefter en radikal likhetsidé. Alle mennesker, uansett ytre eller indre forskjeller, inviteres gjennom kristen misjon til en levende Gudsrelasjon, og til å være mottaker av alle Guds gode gaver (Gal 3,26-28). Denne likhetstanken og det menneskesynet som ligger under, har hatt sterke virkninger. NMS kan for eksempel vise til hvordan vårt arbeid i Kamerun og i Etiopia har ført til frigjøring av undertrykte folkegrupper, både sosialt og politisk i tillegg til religiøst.

OMSTRIDT MISJON

Misjon har alltid vært omstridt. Kristen misjon kritiseres fortsatt sterkt for å ha hatt og for å ha sterke bindinger til Vesten og vestlig (kultur)imperialisme. I dag er imidlertid den sterkeste kritikken noe annerledes: Det er selve fenomenet - det "å misjonere" - som blir kritisert. Det tolkes som et uttrykk for uakseptable holdninger. Kritikken bygger på en forståelse hvor selve ønsket om å formidle et budskap til andre, tolkes som et uttrykk for respektløshet.

Dette er et synspunkt vi ikke deler. Vi vil hevde at vi viser den andre respekt nettopp ved å dele av det innerste og mest verdifulle vi har - vår tro og overbevisning (se avsnitt 7: Dialog og forkynnelse).

Ønsket om å dele Guds godhet i ord og gjerning på en kulturelt sensitiv måte, er ikke uttrykk for mangel på respekt. Det er tvert imot å ta den andres menneskelighet og likeverd på alvor. Det er nettopp i møtet ansikt til ansikt med den andre, den som er annerledes, at man viser sann og ekte menneskelighet.

Misjon er krevende, og misjonsbegrepet er flertydig. Det er en viktig oppgave å fylle det med et presist innhold, slik at det ikke framstår som en ureflektert videreføring av en tradisjon. Både aktiviteten og begrepet 'misjon' må fylles med et positivt og presist innhold som reflekterer standpunkter og meninger som NMS står for. Det vesentlige er om vi – midt i og på vegne av vår(e) kirke(r) – makter å holde levende den globale visjonen, visjonen om at evangeliet tilhører alle, og at evangeliet aldri kommer alene, men alltid gjennom mennesker som gavmildt og fritt deler av Guds gaver. Vi som kirke er kalt til å dele godt nytt, *en glede for hele folket* (Luk 2,10), og forvalte på ansvarlig måte alt det Herren har gitt oss å forvalte – i et globalt perspektiv.

3. HELE BIBELEN SOM BASIS FOR OPPDRAGET

I dette kapitlet presenterer vi en kort gjennomgang av det bibelske grunnlaget for misjon. Utfyllende stoff finnes i notat av professor Jostein Ådna: *Misjonens grunnlag i Bibelen*, og artikkel i Norsk Tidsskrift for Misjon, 54, nr.1, 2000 s.5-26: Den kristne misjonens begynnelse.

Misjon har sin basis i hele Bibelen. Det globale perspektivet går som en rød tråd gjennom Bibelen fra første til siste side.

DET GAMLE TESTAMENTE

Bibelen åpner med vitnesbyrdet om at Gud har skapt hele verden, med mennesket i sitt bilde som kronen på verket, og at hele skaperverket var "overmåte godt" (1 Mos 1-2). Men mennesket la ved sitt opprør dette gode livsgrunnlaget i grus (1 Mos 3). Resten av Bibelen kan leses som den store fortellingen om hvordan Gud legger til rette for at liv og frelse likevel skal nå fram til alle mennesker og hele skaperverket. Ved utvelgelsen av Abraham som stamfar for det ene utvalgte eiendomsfolk, Israel, tar Guds frelsesplan form (1 Mos 12,1f; 5 Mos 7,6). Guds mål med utvelgelsen er likevel ikke å innskrenke sin kjærlighet til dette ene folket alene, men ved hjelp av Abrahamsætten, Israel, å bringe velsignelse til alle folk på jorden (1 Mos 12,3). Som Guds tjener får Israel en oppgave i forhold til folkene (Jes 42,1ff), og skal blant annet gjøre Gud kjent blant dem (Sal 96,2f). Hovedforventningen i Det gamle testamente er at når Gud fullender frelsen for sitt utvalgte folk, vil folkene av seg selv strømme til Sion, frelsens fjell (Jes 2,2-4; 11,10; Mi 4,1-4; Sak 2,14f). Og der vil Gud stille i stand et evig gjestebud for dem (Jes 25,7-8).

HOS JESUS

er det grenseoverskridende perspektivet tydelig fra hans fødsel varsles og han tilbes av vismenn fra Østerland (Matt 2), til den oppstandne møter de skuffede disipler på vei til Emmaus (Luk 24). Jesus knytter an til denne universelle frelsesvisjonen når han beskriver det fullendte gudsriket som et måltidsfelleskap av mennesker fra alle himmelretninger (Luk 13,29; Matt 8,11, sml. Luk 14,15-24). I sitt virke foregrep Jesus dette måltidsfelleskap med tollere og syndere (Mark 2,15-17 og parallelltekster; Luk 15,1f).

Misjonsbefalingene mot slutten av evangeliene er derfor en konsekvens av hele Jesusfortellingen. Dette skal forkynnes - fordi det er en glede for folket (Luk 2), fordi det er kilde til liv (Joh 4) og frihet (Matt 11), til lys (Joh 6), det gir håp og er uttrykk for en grenseløs kjærlighet (Joh 3). Det er en invitasjon til å finne livets mål, komme hjem (Luk 15), fri fra å være prisgitt andre krefter og maktens uønskede innflytelse og å leve tilgitt og oppreist i forsonte relasjoner mellom mennesker og med Gud, og slik motta frelse (Mark 10; 2 Kor 5).

PAULUS

er den som fører misjonstanken og misjonen videre. Etter opplevelsen ved Damaskus (Apg. 9), som er både en omvendelse og et kall til tjeneste, erkjenner Paulus at tiden for Guds virkeliggjørelse av sine frelsesløfter var kommet, og at han hadde fått et særlig ansvar for å forkynne for folkeslagene. Slik virkeliggjøres Det gamle testamentes misjonsprofetier (Sml. Apg 13,47 [Jes 49,6]; Rom 10,15b.16 [Jes 52,7; 53,1]; 15,20 [Jes 52,15]). Det er altså Guds universelle frelsesvilje for hele menneskeheten som endelig er aktivt virksom

i misjonsarbeidet blant folkeslagene. Misjonen er nødvendig for at frelsen skal nå til alle. Det er dåpen i Jesu navn og troen på Jesus som frelser. Denne troen vekkes av det forkynte budskapet: Misjon som sendelse med fullmakt er i følge Paulus en forutsetning for at dette skal skje:

Hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Og hvordan kan de tro på en som de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre dersom ingen forkynner? Og hvordan kan noen forkynne hvis de ikke er utsendt? (Rom 10,14-15a).

Det er Bibelens samlede vitnesbyrd som er basis for misjonsforståelsen i NMS.

MISJON SOM VITNESBYRD OM GUDSRIKET

Det Norske Misjonsselskaps motto har helt fra starten i 1842 vært bønnen *La ditt rike komme* (Matt 6,10; Luk 11,2). Vi forstår misjon som vår rett og plikt til å vitne om Guds rike, en kilde til alle de gaver Gud ønsker at menneskene skal ta imot.

Guds rike er et framtidig rike som Gud selv skal opprette på en synlig måte når Jesus Kristus kommer igjen. Samtidig er det også et rike som mennesker gjennom ord, sakrament og diakonale handlinger får del i her og nå. Vi blir invitert og inviterer til å være Jesu små søsken gjennom dåp og forkynnelse. Vi får en forsmak på rikets festmåltid i nattverden hvor vi mottar tilgivelse og oppreisning. Vi kjenner glimt av Guds godhet gjennom den kjærlighet Gud lar oss møte gjennom andre mennesker.

Ved denne tilnærming unngår vi et uakseptabelt skille mellom ord og gjerning. I vårt misjonsprogram er det rom for begge deler. De peker begge ut over seg selv – og mot Jesus og de gaver han vil dele med oss. Ordene, forkynnelsen, peker på Gudsrealiteten og mot sakramentene som er handlinger hvor Gud gjøres nærværende midt i menneskelivet. De diakonale handlingene er på den ene siden uttrykk for Guds gode skapervilje mot oss, og på den andre siden peker de utover seg selv, og signaliserer på menneskelig vis innholdet i Guds rike.

NMS er kalt til å bære frimodig vitnesbyrd om Guds godhet som skaper og Guds frelsende handlinger i Jesus, og begge deler vil vi gjøre gjennom både meningsbærende ord (proklamasjon og forkynnelse) og talende gjerninger (diakoni).

PARTNERSKAP OG MEDVANDRING

I vår misjon er vitnesbyrd i ord og gjerning om gode nyheter til mennesker som ikke er kjent med budskapet, helt sentralt, slik det uttrykkes i Apgj 1,8: *Dere skal være mine vitner i Judea, Samaria og like til jordens ender.*

Vitnesbyrdet går med andre ord ikke bare en vei – men alle veier – til alle verdens ender. Og vitnesbyrdet er noe vi er sammen om. Det forutsetter alltid et samspill – et partnerskap.

Begrepene *partnerskap* og *medvandring* uttrykker på vår samtids språk noen anliggender vi mener er viktige.

- De uttrykker det bibelske anliggende som søskenskap og gjensidighet.
- De kan representere modeller som også kommuniserer med vår samtids livsforståelse.

- De er uttrykk for strukturer som gjenspeiler en virkelighet der vi fra Vesten ikke lenger er leverandører av religionsopplysning og sivilisatoriske verdier til en formørket verden, men der vi likevel har et budskap å formidle og en fortelling å fortelle.
- De er bærere av modeller som er bibelske, og som vi gjenfinner i de grunnleggende strukturer i vår tro og i det verdensbilde vår tro skaper i oss og rundt oss.

Misjon er partnerskap – og det primære partnerskap står den levende og oppstandne Jesus for. Når vi er *partnere i misjon*, gjør vi det alltid i forlengelsen av oppstandelsens realitet. Herrens usynlige medvandring er en rød tråd gjennom Apostlenes gjerninger. Også den klassiske, vestlige misjonsbevegelsens kjerneord hos Matteus uttrykker det samme: *Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende* (Matt 28, 20). Dette er en sterk understrekning av misjon som medvandring, av *'accompaniment'*-dimensjonen.

Misjonsbefalingen heter på engelsk "The Great Commission". Legg merke til begrepet "com-mission" (med-misjon). Jesus er med andre ord den primære com-missioner, med-misjonær og medvandrer.

Vesten har ingen sær-rettighet til å misjonere. Heller ikke har vi noe fritak verken fra misjonsoppgaven eller fra å være mottakere av den globale kirkens misjonsengasjement. Også i Lukas' fortelling om de skuffede disiplene på vei til Emmaus, ser vi det samme: Ved ordene: *...da ble øynene deres åpnet, så de kjente ham igjen; men han ble usynlig for dem* (Luk 24,31), kalles disiplene til å synliggjøre den usynlige oppstandne Kristus gjennom sine ord og sine gjerninger.

Den usynlige medvandrer synliggjøres gjennom vår medvandring. Den store com-mission krever synlige com-missionærer, med-misjonærer, synlige medvandrere på veien.

BIBELN, TEKSTEN OG KONTEKSTEN

Bibelen taler det levende budskap inn i enhver kontekst. Bibelen er den samme til alle tider og på alle steder. Men menneskene som møtes av Bibelens budskap og av den oppstandne Kristus, tolker og forstår Bibelen i lys av egen kultur, historie, og horisont. Konteksten spiller med andre ord en viktig rolle for hvordan Bibelen tolkes, og for hvordan forskjellige sider ved budskapet tillegges ulik vekt i vekslende situasjoner og til forskjellige tider. Bibelen er den samme, men enhver tolking av Bibelen har alltid en kontekstuell dimensjon. Den ikke-kontekstuelle tolkning finnes ikke. Og om den fantes, var den irrelevant, for den ville ikke berøre menneskenes liv *der de er*.

Samtidig bryter Bibelens sannhet kontekstens begrensning. Det som bare er kontekstuell, kan aldri tilføre noe kvalitativt nytt, aldri forsone eller frigjøre. Bibelen bryter med kontekstualitetens tyranni ved at den hele tiden sprenger kontekstens rammer ved sitt budskap. Bibelens budskap – teksten – blir mer enn det som ligger i konteksten. Det blir alltid et budskap som kommer utenfra. Bibelen taler sannheten om menneskene, om verden og om Gud, fordi Bibelen er bærer av budskapet om ham som selv er Sannheten, Kristus Jesus. Denne sannheten er universell – den gjelder til alle tider og for alle mennesker.

Vi er riktignok overgitt til å tolke Bibelen i lys av vår historie, men Bibelen bryter alltid historiens begrensninger ved at den setter vårt liv inn i en videre ramme:

- En verdensvid ramme gjennom at Bibelen presenterer en universell sannhet

- En historisk ramme, ved at dette skjedde i historien og samtidig er gyldig i dag
- Tidens ramme ved at Bibelen handler om Guds inngrep utenfra, midt i historien, og slik at også historiens horisont blir brutt.

KIRKENS KONTINUERLIGE OMVENDELSE

Kristen misjon har sitt utspring i møtet med den levende Jesus Kristus. Kristen misjon har som mål å formidle at fordi Jesus er oppstått, er verden forandret, har menneskene håp - og gudsrikets krefter er sluppet løs midt iblant oss. I evangeliets forkynnelse møter vi den oppreisningen og gjenopprettingen som disse kreftene skaper, og i diakoniens hverdagslige virkelighet ser vi tegnene på den seirende livskraft.

Vi formidler dette sammen, alle vi som er oppreist. Det er vårt grunnleggende partnerskap. Misjon er å være på vei til våre medmennesker. Der går våre kristne søsken, fra sør og øst, fra nord og vest, sammen med oss. Men først og fremst går den oppstandne med oss.

4. JESU ENESTÅENDE STILLING

Spørsmålet om hvordan vi skal forstå Jesus, hans posisjon og hans verk, er blant de sentrale i kirkens liv. Det er et av de mest omdiskuterte temaer i dagens misjonsdebatt. Spørsmålet har både en teologisk/filosofisk side, (Hvordan kan noen mene at bare én representerer sannheten?) og en mer praktisk/politisk side (Hvordan kan man unngå å bli autoritær, og representere en intolerant overlegenheitskultur dersom man mener at det bare er det vi tror på som er sant?). I dette kapitlet vil vi kommentere disse to sidene av spørsmålet.

Vi tror det er mulig å kombinere en etisk forsvarlig og kulturelt tolerant og sensitiv holdning med en tydelig teologisk forståelse av Jesu unike posisjon. Vårt standpunkt er at det går an – og er vesentlig – å fastholde dette grunnsyn, og samtidig være både tolerant og åpen for andres rett til å tro og arbeide for sin overbevisning.

JESUS – ENESTE MELLOMMANN OG FRELSE

Vi framholder frimodig at Jesus er veien, sannheten og livet. Han er ikke én vei blant mange, men VEIEN. Jesus er verdens frelser; frelser for alle. Bibelen er frimodig i sitt vitnesbyrd om Jesu enestående stilling som den eneste mellommann mellom Gud og menneskene. Hele Bibelen, fra første til siste side, har et universelt perspektiv. Sentrum i dette universelle perspektivet er Jesus Kristus. Han knytter sammen himmel og jord ved sin fødsel, han åpner veien mellom menneskene og Gud ved sin død og oppstandelse. Ingen andre har denne posisjon, ingen andre sammenfatter alt og alle i sitt livsverk. Derfor må Kristus forkynnes, slik at hans gaver kan tas imot av alle.

ÅPEN FOR ALLE

Skriften framhever og understreker Jesu enestående posisjon. Han alene er veien til frelse, og alle kan bli frelst ved ham. Bibelen framhever alvoret ved muligheten til å stenge seg ute fra Guds gaver ved å nekte å ta imot dem (Joh 3,17). Men samtidig understrekes det at også de som var langt borte, nå har muligheten til å komme nær (Ef 2,13). Langt mer frimodig er Skriften i tiltalen til oss som har hørt, og er nær: Se til at du som kjenner evangeliet, ikke selv forkaster det (1 Tim 6,14-16; 2 Tim 3,14). Jesu enestående posisjon skal ikke brukes til skremsel eller tvang. Men det skal brukes som en vesentlig impuls for at vi skal dele Guds goder og gaver med alle – også oss selv.

KRISTENDOM ER EN RELIGION BLANT MANGE, OG ER EN MISJONERENDE RELIGION

Den kristne kirken ønsker å dele budskapet med alle mennesker, fordi vi er overbevist om at det er sant og godt, at de som tar imot det får del i frelsens gaver, og at det igjen fører til forandret og bedre livskvalitet her og nå. Bevisstheten om disse to sider ved vår religion stiller høye krav til vår tenking og praksis. Vi tror at også kristen tro er best tjent med full frihet, også for de som ikke deler kristen tro. Vi ser at dette kan tilrettelegges på mange måter. I noen kulturer utgjør kristen tro et ideologisk grunnlag, et samfunnets lim som binder mennesker sammen. I andre kulturer har man utviklet et overordnet, ikke-religiøst eller et overordnet, tverr-religiøst samfunnsgrunnlag. Kristne kirker kan leve og virke godt innenfor flere samfunnsmonster. Men vi vil her framheve noen enkle prinsipper som vi mener er av vesentlig betydning:

1. FRIHET TIL Å PRAKTISERE RELIGION

Retten til å praktisere sin religion er et grunnleggende gode. Denne retten er også grunnfestet i FNs menneskerettighetserklæring. Den er godkjent av de fleste land, men likevel opplever kristne en rekke steder at retten blir begrenset av kulturelle og politisk årsaker. Vi vil arbeide for kristnes rett til å praktisere sin religion også der de kristne representerer et historisk fremmedelement og er en minoritet. På samme måte vil vi hevde religiøse minoriteters rett til frihet i samfunn der kristendom er en dominerende religion.

2. RELIGIONSFRIHETEN OG RETTEN TIL Å PÅVIRKE

Vi vil også holde fram at religionsfrihet omfatter retten til å påvirke andre menneskers religiøst og retten til å skifte religion. Denne retten er enda oftere begrenset. Samtidig som vi motarbeider slike restriksjoner på religiøst og politisk grunnlag - også i kristne flertallskulturer - erkjenner vi at vi beveger oss inn i et vanskelig område. Vi støter borti dype spørsmål knyttet til historie, kultur og identitet. Like fullt vil vi hevde at retten til å påvirke og til å endre religion er en test på om religionsfriheten er reell eller bare et skall.

3. ETISK BEVISSTHET OG VALG AV VIRKEMIDLER

Retten til å påvirke innebærer samtidig ikke et fritt fram for alle virkemidler eller metoder. Valg av virkemidler dreier seg om valg av etikk. Kristen misjon skal, slik vi ser det, pålegge seg den restriksjon at vi utelukkende benytter oss av metoder som tilhørere/mottakere har mulighet til å verne seg mot. Kristne tilhører ofte en teknisk og økonomisk overlegen kultur. NMS ønsker å være bevisst sin bruk av virkemidler, og gjennom all vår virksomhet å stå for en kulturell sensitivitet, og å vise tilbørlig respekt for mottaker ved å være kulturelt tilpasset i vår kommunikasjon.

5. GUDS RIKE OG GUDS KIRKE

I dette avsnittet ønsker vi å si noe retningsgivende om hvordan Det Norske Misjonsselskap forstår forholdet mellom kirke/misjon og Guds rike.

GUDS RIKE, ET RIKE SOM ER OG SOM KOMMER

Når vi i Fader Vår ber om at Guds rike må komme, forholder vi oss samtidig til ulike dimensjoner: Den ene er den personlige, den som Martin Luther understreket i sin katekisme: At Guds rikes gaver må bli våre. Vi ber at Gudsrikets virkelighet må komme til oss som individer, som medlemmer av en familie eller en menighet, slik at frelsens virkelighet kan bli vår. Dette skjer i det nære, i sakramentenes virkning og troens liv.

På den andre siden holder vi fast på håpet om at Gudsrikets realiteter skal overstrømme den verden vi lever i, omforme virkeligheten og skape forløste relasjoner her og nå. Og vi ber om at dette en gang skal framstå som synlig virkelighet, som en ny himmel og en ny jord der rettferd bor, med forløste relasjoner mellom Gud, mennesker og skaperverk, og mellom menneskene som en del av skaperverket.

GUD BLE MENNESKE, INKARNASJONEN SOM FORSTÅELSESHORISONT

Vi tror at ved inkarnasjonen skjedde det forunderlige at Gud lot seg føde som et barn inn i denne verden. Dermed blir Gudsrike-virkeligheten en del av verden slik vi kjenner den. Og samtidig sluttet ikke han som ble født som menneske, å være Gud. Gudsriket blir aldri fanget av virkeligheten, men peker utover verden - slik vi kjenner den.

GUDS RIKE ER KNYTTET TIL FRELSEN I KRISTUS

Jesus kom utenfra med godt budskap og med gode gjerninger for at vi som kirke skulle nå utover egne grenser med godt budskap og gode gjerninger.

GUDS KIRKE OG GUDS RIKE

Guds rike må knyttes til kirken, dens nærvær og virke. En kopling mellom kirke og Guds rike er grunnleggende i NMS' teologiske forståelse.

NMS har som motto: La ditt rike komme. Vårt grunnleggende arbeid er å bygge kirker. Det er ved å gjøre dette at vi virkeliggjør vårt motto. Ved å gjøre det, tar vi del i Guds misjon.

TIL FOLKESLAGENE

Fordi Guds rike er uløselig knyttet til Guds kirke, blir det også en viktig oppgave å bringe budskapet om Gudsrikets nærvær og det håpet det er bærer av, videre til nye folkegrupper og til steder og tider der budskapet er ukjent.

GUDS MISJON ER STØRRE ENN KIRKENS MISJON

Menneskelig misjonsvirksomhet kan samtidig aldri bli mer enn menneskelig. Guds misjonsplan og -handling er alltid større enn og går utover resultatene av våre menneskeskapte planer og handlinger. Gud handler også på sitt vis for å bringe sitt rike til fullendelse, og for å gjøre rikets gaver og virkninger nærværende for mennesker her og nå.

I TIDEN

Gudsriketanken bærer med seg en klar forventning og et håp om en ny himmel og en ny jord. Dette håpet er ikke en årsak til livsflukt og likegyldighet i forhold til det liv vi lever nå, men kilde til liv, handling og engasjement. Det gir et nytt perspektiv over livet og en ny dimensjon til kampen for fred, frihet og rettferd. I luthersk lære er det tradisjon å skille mellom Guds gaver som gode, oppholdende skapergaver, og Gudsrikets nærvær, som uttrykk for Guds frelsesvilje. Skapelse og frelse er ikke identiske størrelser. Men samtidig må det ikke glemmes at det er den samme Gud som i følge sin egen plan arbeider med den samme verden. De to sider kan ikke helt skilles. Gode gjerninger blir ofte forstått som uttrykk for og tegn på Guds frelsende vilje. Og ytre endringer framstår ofte som tegn på Guds vilje til å gripe inn med sin frelsende hånd.

HÅPET OM DET NYE

Inkarnasjonen skjedde 'i tidens fylde'. Den peker i sin tur fram mot tidens fullendelse. Vi våger å holde fast på troen og håpet om en ny himmel og en ny jord. Misjon – å gjøre Gudsrikets sakramentale gaver nærværende for mennesker i dag - henger på underlig vis sammen med håpet om at Gud en dag skal gripe inn for å fullføre sitt foretak. Da skaper han verden på ny og fører frelse og skapelse sammen igjen ved å virkeliggjøre håpet om en ny himmel og en ny jord.

*Da riket er med solekår
til syne og til stede
i evighetens gyllenår
med rett og fred og glede.*

(NoS 535, v 11)

6. PROKLAMASJON OG DIAKONI (HOLISTISK MISJON)

Her vil vi uttrykke hvordan vi forstår forholdet mellom ord og gjerninger i misjonen.

NMS ser seg selv som en kirkebyggermisjon. Vår særlige oppgave er å være redskap for å bygge kirker og å bidra til at disse kirkene og de kirker vi ellers samarbeider med - er troverdige vitner om Guds rike i ord og handling.

FRIGJØRENDE ORD

For å nå dette målet formidler vi evangeliet i ord. Vi formidler frimodig fortellingen om Jesus til mennesker som vi møter. Det gjør vi fordi vi tror dette budskapet er bærer av frelsende, frigjørende og forvandlende krefter. Disse gavene formidles gjennom dåpen og næres av Guds ord, sakramenter og fellesskap, og de døpte utfordres til å leve ut gudsrikekreftene i tro og disippelskap.

TALENDE HANDLINGER

På samme måten som Jesus formidlet sine gaver til menneskene både gjennom sine ord, tegnhandlinger og gode gjerninger, er vi som hans disipler kalt til å følge hans handlingsmønster. Vi tror derfor at Gudsrikets gaver også formidles gjennom handlinger. Fordi handlingene står i den sammenhengen de gjør, taler handlingene om de gavene de formidler.

DIAKONALE GJERNINGERS DOBLE PERSPEKTIV

Det hefter alltid et dobbelt perspektiv ved våre gjerninger. I et kristent perspektiv kan de være uttrykk for evangeliets gode budskap – fordi de står i en kontekst hvor dette blir gjort troverdig. Kanskje kan vi tale om diakonale gjerningers åndelige dimensjon. Samtidig er diakonale handlinger alltid et uttrykk for Guds gode vilje for menneskene. Diakonien er uttrykk for Guds gode vilje som skaper, og slik har de et fysisk perspektiv.

MENNESKET ER HELT

Dette samsvarer med menneskets vesen som hel skapning. Mennesket er et åndelig vesen, og denne siden ved menneskelivet skal tas på alvor. For oss innebærer det at mennesket er skapt med og bærer i seg Gudsdimensjonen. Hos den som tror og er døpt gir den samfunn med den treenige Gud. Hos andre peker den på samfunnet med Gud som et potensiale og en mulighet. Derfor formidler vi på vegne av vår kirke og som misjonsbevegelse evangeliet om Jesus, og om evig liv og frelse ved troen på ham. Men mennesket finnes ikke som ånd uten kropp, og heller ikke som kropp uten ånd. Det finnes bare som begge deler. Derfor er det vårt kall som misjonsbevegelse og som kirke å forholde oss til begge sider ved menneskelivet. Guds frelsende gaver kan bare formidles i både ord og handling. Og derfor må kirken alltid formidle troens frukter i form av både ord og gjerninger.

HANDLINGENE SOM FULLVERDIGE I SEG SELV

Selv om diakonale handlinger har en Gudsrikedimensjon, er gode gjerninger alltid viktige i seg selv. Vi utfører gode gjerninger fordi det er viktig og fordi det er rett. Alt diakonalt arbeid, alle bistandsprosjekt og utviklingsrelaterte oppgaver er viktige i seg selv.

Diakonien må ikke ses på som noe sekundært, eller som noe mindre egentlig enn prokla-

masjon og forkynnelse. Diakoni har ikke en skjult agenda - like lite som forkynnelsen skulle ha det. Når vi bygger brønner i Mali, er det for å gi befolkningen rent vann. Når vi bygger skoler i Etiopia, er det for at kunnskapsnivået skal heves. Landsbyprosjekt på Madagaskar har som mål å bedre livskvaliteten for menneskene i landsbyen. Deres grad av suksess skal måles på disse kriterier.

Samtidig springer disse prosjektene – som alt annet vi gjør – ut fra møtet med budskapet om Guds omsorg og kjærlighet til menneskene og omsorg for skaperverket.

7. DIALOG OG FORKYNNELSE

Den som vil være engasjert i å kommunisere kristen tro i ord eller handling, kan ikke velge å være enten misjonerende eller dialogisk i sin tilnærming. Begge deler er nødvendig. Det er både to atskilte oppgaver og to sider av samme sak.

Spørsmålet om dialog og dialogens rolle er blant de kompliserte spørsmål både teologisk og strategisk. Men noen enkle hovedsynspunkt kan like fullt gjøres gjeldende.

AVGRENSNINGER

Først vil vi foreta noen avgrensinger:

I alt vi gjør er vi dialogiske i vår tilnærming. Det er ikke det samme som i alle ting å invitere til religionsdialog. Dialog som kommunikativ metode eller som tilnærmingsform på den ene siden må avgrenses fra dialog som en spesifikk teologisk handling eller prosess på den andre.

KIRKEN OG KRISTEN MISJON KAN HA EN DIALOGISK TILNÆRMING I ALL SIN FORMIDLING AV EVANGELIET.

All kristen kommunikasjon kan være dialogisk. Det dialogiske innebærer at det er rom for respons, at det er mulig å stille spørsmål og at det er rom for det relasjonelle.

Det er en indre sammenheng mellom det kristne gudsbildet, hvor Gud framtrer som treenig Gud, Far, Sønn og Helligånd, og et dialogisk perspektiv. Treenigheten er i dialog med seg selv. Dette er et forbilde for hvordan den kristne kirke kommuniserer det budskapet den har fått seg overgitt.

Vitnesbyrdet er normalt dialogisk i formen. Det er ved å trå den andre nær i den åpne samtalen man åpner for sårbarheten som er forutsetningen for sann kommunikasjon.

Med andre ord, når vi i vår misjon er dialogisk i vår forkynnelse og vår tilnærming, er det noe som henger sammen med budskapets natur. Det er noe annet enn å invitere til religionsdialog.

Den andre siden av dette er at dialog aldri må framstå som en ny misjonsmetode. Dersom vi gjør det, øver vi urett mot begge sidene i kommunikasjonen.

På den ene siden kan dialog bli forstått som en uforpliktende utveksling av synspunkter, som en "misjon light" der utveksling og deling framstår som en *erstatning* for det kristne vitnesbyrdet. Selv om mange nok kan synes det vil være en akseptabel tilnærming til spørsmålet om sannhet i vår moderne verden, er det å gå på akkord med kirkens budskap.

På den andre siden vil kirken miste sin troverdighet hos samtalepartnern. Dersom det man trodde var en reell dialog der målet var å lære hverandre bedre å kjenne, likevel er en slags moderne og mer spiselig misjonsmetode, øver man urett mot dialogpartnern.

RELIGIONSDIALOGENS MÅL

Dialog som teologisk oppgave sikter primært mot å forstå. Også dette er følgelig en vesentlig oppgave for den kristne kirke. Også i misjonsarbeid blir det derfor ofte naturlig å inngå i bevisste dialoger nettopp med dette utgangspunkt. Men også her er det viktig å foreta visse vesentlige avgrensninger:

Dialog foregår på mange forskjellige nivå. Det kan være helt fra den dagligdagse, forklarende, avklarende samtale med 'den andre', over diskusjoner av mer eller mindre organisert karakter, til de lærde teologiske samtaler hvor man kommer sammen for å søke å trenge dypere inn i hverandres virkelighet.

Dialogen har ingen skjult agenda. Det er viktig å avgrense seg mot bruk av dialogen som en misjonsmetode. En ting er at vi i vår åpne formidling av det kristne budskapet opptrer dialogisk. Noe ganske annet er å bruke dialog som skalkeskjul for ønsket om å forkynne.

Dialogen erstatter ikke vitnesbyrdet. Dialogen har et annet utgangspunkt: Den er til for å forstå og å utdype vår forståelse av den andre og oss selv.

Dialogen vil derfor ha rom for vitnesbyrdet. Likevel vil det i en åpen dialog i løpet av prosessen være naturlig at deltakerne blir utfordret til å formidle hva som er viktig for dem. Det skjer i så fall i full åpenhet og med gjensidig forståelse av hva som foregår.

Den som går inn i dialog, gjør det med egen overbevisning. Ingen er tjent med at man forsøker å legge sin egen identitet på hyllen, eller opptrer med en 'liksom-åpenhet' eller 'liksom-nøytralitet'. Man legger ikke fra seg sin innerste overbevisning, men tar den tvert imot med seg inn i den åpne dialogen.

DEN SOM GÅR INN I DIALOGEN BLIR SELV PÅVIRKET

Ingen kan gå åpent i en dialog med et medmenneske med en tro og en overbevisning uten å risikere å selv bli forandret av møtet med den andre. Noe av det som kompliserer diskusjonen om dialog er eiendomsretten til begrepet. Med det som er sagt her, tar vi i noen grad eiendomsretten til dette dialog-begrepet tilbake.

Med dette er langt fra alt sagt om 'dialog'. Men vi ønsker å vise at også for en handling-sorientert misjonsbevegelse som NMS er dialog viktig både som begrep og som fenomen, og vi ønsker å peke på noen måter dette begrepet forholder seg til vår virksomhet og våre arbeidsmetoder på.

8. GODT NYTT TIL ALLE OG "UNÅDDE FOLKESLAG"

Begrepet 'unådde folkeslag' har spilt en viktig rolle i evangelikal misjonstenking i flere tiår. Det peker på en vesentlig dimensjon ved misjons-visjonen, nemlig at budskapet om Jesus Kristus skal nå til de som ikke har hørt det.

Misjonsbefalingene, som i noe ulik form avslutter alle de fire evangeliene, påpeker alle en tydelig geografisk, tidsrelatert og etnisk dimensjonen. De framhever at det er vårt ansvar som kristen kirke å sørge for at evangeliet blir forkynt videre, og at gudsrikevirkeligheten blir formidlet i ord og gjerning til stadig nye tider og steder. Dette oppdraget er gitt til den kristne kirken og til Jesu Kristi disipler. Budskapet – evangeliet – er til for å deles, og det skal stadig videre til nye steder, tider og folkegrupper.

Samtidig er misjon også et utslag av overskudd av glede. Denne trangten til stadig å komme videre er også noe som springer ut av selve budskapets karakter: Det er et gledesbudskap for alle mennesker (Luk 2,21), det er et budskap som frigjør og som fornyer relasjoner til Gud, medmennesker og til skaperverk. Det er et budskap som oppreiser og gir håp og framtidsdimensjon for den som tar imot det. Kristendom er en misjonerende religion fordi det kristne budskapet skaper mennesker som ønsker å dele med andre det de selv har opplevd, møtt og mottatt.

Det ligger et universelt menneskesyn til grunn for kristen tro. Bibelen deler ikke mennesker inn i kategorier og grupper. Det nye testamentet er den første skrift i menneskeheten som med ytterste konsekvens plasserer alle, uavhengig av etnisitet, kjønn og posisjon på samme nivå: Alle er de én i Kristus (Gal 3,28). Guds rike vil omfatte alle mennesker, og i Jesu Kristi kirke er det rom for alle – på samme nivå.

Med andre ord er den geografiske visjonen sterkt til stede som en drivkraft i alt kristent arbeid. De gruppene som kirken ikke har nådd til nå, skal også høre budskapet om en glede for alle folkeslag.

Men i forhold til selve begrepet 'unådde folkeslag' er flere avgrensinger likevel viktige:

1. Misjon er å ta på alvor at en ønsker å dele troen på en levende og oppstanden Jesus Kristus som frelser og alle de gode gaver som Gud har gitt oss, med stadig nye mennesker. Denne oppgaven finnes overalt hvor det er levende mennesker – og ikke bare der hvor folkegrupper defineres som 'unådde'. Misjon er langt mer enn stadig leting etter og oppsøking av folkeslag og grupper som ikke til nå er nådd av evangeliet.
2. Dernest er avgrensning et problem: Hva slags kriterier skal oppfylles for at etniske grupper eller andre grupper mennesker skal defineres som 'unådde'? Likevel er det åpenbart et behov for å avdekke hvor den kristne kirke ikke er tydelig til stede med sine sakramenter, og sitt forkynnende og diakonale nærvær. I et slikt perspektiv blir det viktig å benytte de analyseredskaper man har, og begrepet 'unådd' kan være et slikt redskap. Men det kan ikke være det eneste.

3. Det tredje perspektiv er kommunikativt: Hvem vil like å bli omtalt som 'unådd'? Det kan ligge elementer av en objekt-tenkning eller en sentrum-periferi-tenkning her, som vi må avgrense oss i forhold til.

4. Det er også viktig med en teologisk avgrensning: Når vi sier 'unådd', må motspørsmålet stilles: Unådd av hvem? Man kan ikke mene at noen mennesker er utenfor Guds nærvær eller uten potensiell gudskontakt. Gud er alles skaper. Derfor må svaret være unådd av oss, av forkynnelsen og av kirken slik vi kjenner den.

Selve saken, dimensjonen ved den kristne tro som gjør at vi ønsker å dele evangeliet med stadig nye mennesker og grupper og nå til stadig videre områder, er uoppgivelig. Det man ønsker å uttrykke gjennom begrepet 'unådde folkeslag' representerer her et viktig perspektiv også for NMS. I nyere evangelikal misjonsstrategi brukes ofte begrepet 'no-choice-peoples' – altså folkegrupper som ikke har noe reelt valg fordi kirken er marginal eller totalt fraværende blant dem. Dette uttrykket ivaretar det samme strategiske anliggende.

Det er livsviktig for en levende misjonsbevegelse som NMS stadig å stille spørsmål om hvor og hvordan vi bruker våre ressurser Dette må være et av de overordnede strategiske spørsmål og et retningsgivende prinsipp for vårt arbeid.

9. KIRKE OG ORGANISASJON – DET NORSKE MISJONSSELSKAP OG DEN NORSKE KIRKE

Det Norske Misjonselskap er en selvstendig organisasjon som har en klar kirkelig forankring. Begge disse sidene har fulgt NMS gjennom hele historien. Vi har røtter både i den innerlige veknelsen (Brødremenigheten), hos det bevisste og organiserte lekfolk (Haugianismen) og i den kirkelige virksomheten (prestere engasjement, ordinerte medarbeidere). Vi tror elementer fra alle disse historiske strømninger er vesentlig for NMS også i framtiden.

NMS utfører et kirkelig oppdrag, og vi hevder frimodig at vi har et ekte og tydelig kirkelig mandat. Den kirkelige forankringen er de senere årene blitt sterkt markert gjennom vår aktive deltakelse i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM), og gjennom at vi i praksis har styrket kontakten med menigheter både i Den norske kirke og i andre samarbeidskirker som Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK) og Den Evangelisk Lutherske Frikirke (DELF). NMS' kirkelig identitet er også tydelig ved at vi gjennom hele historien har hatt som målsetting å være en kirkebyggermisjon.

Vi ser for oss at samarbeidet med kirkene vil holde fram og styrkes i årene framover. Vi tror menigheter og personer med basis i menigheter vil spille en økende rolle i NMS' arbeid. Og vi tror at en tydelig kirkelig forankring vil være viktig både praktisk og teologisk.

Det Norske Misjonselskap ønsker å bevare sin egenart som en misjonsorganisasjon. Vi tror saken er tjent med det: Vi er ikke kirke, men har et særlig perspektiv vi ønsker å mål-bære.

Det inngår i dette at NMS også ønsker å være en samarbeidspartner som oppmuntrer sin egen kirke til å ta misjonsperspektivet på alvor i egen kultur. Derfor er NMS engasjert i prosjektet Menighet i bevegelse, hvor dette er målet.

Det går fram av dette dokumentet at det ikke lenger er saksvarende å dele verden inn i et misjonsområde og et hvor misjon ikke er nødvendig. Misjon er en utfordring også i vår vestlige verden – også i Norge. Samtidig er arbeidet i Norge en nødvendig basis for NMS' globale engasjementet. Denne forståelsen bekrefter ønsket om at arbeidet i Norge skal være et redskap for det globale misjonsengasjementet. I tiden som kommer vil vi ha behov for å søke formuleringer som tar den nye globale misjonssituasjonen inn over seg på en ny måte.

10. DET NORSKE MISJONSSKAP I EN GLOBAL VERDEN

I dette kapitlet ønsker vi å samle trådene fra det vi har presentert. Vi ønsker å peke på de utfordringer som ligger i det å være et vestlig misjonsselskap i en globalisert verden, der den kristne kirken er noe av det mest globale som finnes, før vi konkluderer med et utblikk mot framtiden.

DEN OMVENDTE VERDEN

Det Norske Misjonsselskap har eksistert i noe over 160 år. I løpet av de siste tre tiårene har det skjedd store forandringer: Kirkens tyngdepunkt er flyttet fra nord og vest til sør og øst. I globalt perspektiv opplever den kristne kirken sterk vekst. I dag er kristendommen den største og mest globale religionen i verden.

NMS' rolle er forandret fra å være en del av en bevegelse fra Vesten rettet mot andre deler av verden, til å være en del av en verdensvid bevegelse i mange retninger. En av disse retningene er også mot Vesten. Vesten er ikke lenger utelukkende sender og subjekt for kirkens misjon. Vi er også mottaker og objekt.

Dette fremmer behovet for selvkritisk refleksjon. Ingen liker å bli gjort til objekt for andres handlinger. På den andre siden åpner det for store muligheter til å tenke: Hvordan skal vi nå – i en verden av muligheter og for samspill - bruke våre ressurser best?

Samtidig er verdens økonomiske ressurser minst like urettferdig fordelt som noen gang. Dette utfordrer oss både som misjonsbevegelse og som en organisasjon med et globalt arbeidsfelt.

Dersom vi mener alvor når vi sier at vi forstår mennesket som en helhet, kan vi som kirke og misjon ikke være uberørt av den massive urett som rammer store deler av verdens folk uten at det går ut over vår troverdighet. Vi kan ikke la være å påtale uretten når vi selv er blitt en del av verdens urettferdige struktur. Dette må skje på flere plan, og det må gjen-speiles i våre strategier og handlingsplaner:

- *Vi handler der vi møter nøden.* Vi lever blant mennesker og møter deres nød der de er.
- *Vi arbeider for å endre ordninger, strukturer og systemer.* Vi søker å sette søsterkirker, mennesker og menigheter i stand til selv å endre sine livsvilkår. Vi søker å oppreise og styrke ('empower') medmennesker til å forandre sine livsvilkår.
- Som misjon med et globalt nettverk er vi forpliktet til å *påtale urett og å søke å påvirke den verden vi lever i ('advocacy')*. Vi lar oss aktivt involvere i saker hvor rettigheter krenkes og mennesker kjemper.

I alt dette søker vi å utvikle et samarbeid på basis av reell likeverd. Misjon springer ut av en radikal likhetstanke. Derfor strever vi i vårt arbeid etter å oppnå reelt likeverd mellom de ulike aktørene.

VÅR ROLLE SOM EUROPEISK ORGANISASJON

Vi er oss bevisst vår egen europeiske historie.

Dette er til dels et kors: Vi er en del av en tvetydig historie, og den verden vi lever i, er langt på vei preget av konsekvensene av europeisk og amerikansk historisk (og nåtidig) urett mot resten av verden.

Men vår identitet og historie er også en gave: Vi vedkjenner oss de gavene og den kompetansen vi besitter, og hevder med frimodighet at vi med vår europeiske bakgrunn og vår norske identitet fortsatt har viktige bidrag å komme med til kirkens globale misjon.

Vi trenger de andre: Vi må stadig mer frigjøre oss fra alle sider av vårt historiske overlegenhetskompleks. Mens kirkens budskap omfavnes med glede i andre deler av verden, synes Europas folk billedlig talt å være vaksinert mot evangeliet. Vår kirke og våre kirker må lære å ta imot erfaringer og innsikter fra andre.

I lys av dette blir vår rolle som misjonsorganisasjon viktig. Vi ønsker å bidra til at kirkene skal ta misjonsdimensjonen enda mer på alvor.

- Misjon er en oppgave, en plikt og en glede *alle* deler, også europeiske folkekirker.
- Europas kirker trenger misjonerende strukturer i forhold til sine egne medlemmer og store grupper av eget folk.
- Misjon er også å skape misjonerende strukturer.
- Også kirker som har egne folkegrupper som sitt primære mål, må tenke både lokalt og globalt om misjon.

DEN ØKUMENISKE UTFORDRINGEN

Økumeniske relasjoner er viktige for NMS. Vi vedkjenner oss vår lutherske arv, og er takknemlige for vår lutherske identitet. Samtidig gleder vi oss over et klima med økende økumenisk åpenhet.

NMS deltar aktivt i kirkeøkumeniske fora, som nasjonale kirkeråd Norges kristne råd (NKR), og Det Lutherske Verdensforbund (LVF). Gjennom vår kirke og sammen med partnerkirker deltar vi også i Kirkenes Verdensråd (KV) og flere av dens underorganisasjoner. På den andre siden er vi også engasjert i allianseøkumenisk sammenheng, og er en aktiv deltaker nasjonalt gjennom NORME (Norsk Råd for Misjon og Evangelisering). Vi deltar på konferanser og møter internasjonalt i regi av for eksempel Lausannebevegelsen. Regionalt deltar vi i organisasjoner som Joint Christian Ministry in West Africa (ICMWA) (felleskristent arbeid blant fulaniere i Vest-Afrika), Cairos Communication (kinesisk-språklig kristent radioarbeid) og Sat7 (felleskristen arabisk fjernsynskanal). For oss representerer begge disse strømninger vesentlige impulser som vi ønsker å lytte til, lære av og være en aktiv bidragsyter til .

I globalt perspektiv spiller religiøse bevegelser en stadig viktigere rolle i samfunn og politikk. Religion er viktig for identitetsbygging og spiller dermed også en vesentlig rolle både i arbeid for å fremme fred og forsoning, og som leverandør av premisser for konflikter og konfliktskaping.

I globalt perspektiv vokser den kristne kirken sterkt. Dette gjelder bl.a. følgende:

- *Den romersk katolske kirke*, og de deler som kombinerer tradisjonell (konservativ) katolisisme med sterk folkelig forankring.
- *Konservative, evangelikale kirkesamfunn*, eller historiske kirker med evangelikal tradisjon.
- *Nyere kirkelige bevegelser og grupper*. En svært synlig gruppe er de såkalte uavhengige kirkesamfunn som NMS møter i Afrika (African Initiated Movements, AIM). Men også pentekostale eller nypentekostale bevegelser (i Norge som Kristne Senter og lignende) eller bevegelser innenfor historiske kirkesamfunn (lutherske, katolske, anglikanske osv) vokser sterkt (for eksempel Hyrdebevegelsen i Den gassisk-lutherske kirken, karismatiske grupper i Mekane Yesus kirken (EECMY) i Etiopia).

For NMS er det viktig å bevare velvilje og åpenhet i forhold til dette, samtidig som vi verner vår egenart og holder fast på vår teologiske grunnholdning. Det er vår evne til å være tydelig på egen identitet som vil bestemme hvilken rolle vi kan komme til å spille i tiden framover, ikke hva vi tar avstand fra.

Vi har noe å lære i ulike økumeniske fora og av alle de ulike gruppene vi møter. Og vi tror også vi kan ha viktige bidrag inn i en slik sammenheng:

- Å bygge ned fiendebilder mellom ulike kirkelige fellesskap. Her er NMS uvanlig godt posisjonert til å spille en rolle. Gjennom vår historie står vi godt plantet i flere ulike tradisjoner, og kan slik være en positiv formidler av impulser og synspunkter.
- I forlengelsen av det kan vi også bidra til å motarbeide tegn på forenklede fiendebilder knyttet til nasjonalitet eller religion.
- Utvikling av sunne holdninger på tvers av tro, kultur og religion, og å fremme kirkenes innsats som bærere av freds- og forsoningsarbeid.
- Teologiske innsikter. Som global misjonsorganisasjon er det også en oppgave for NMS å bidra til å formidle teologisk innsikt og kristen forståelse mellom de ulike samarbeidspartnerne vi har. Dersom vi tar på alvor at vi står i en global misjonssituasjon, vil det være vesentlig å formidle afrikanske, asiatiske og latinamerikanske erfaringer og innsikter til vår norske kirkesammenheng.

11. UTBLIKK

POSISJON, PROGRAM OG VISJON

Gjennom dette dokumentet ønsker vi å oppnå flere ting:

Vi har søkt å plassere Det Norske Misjonsselskap i forhold til en del aktuelle spørsmål.

Her finnes synspunkter til å reflektere over – og forhåpentligvis slutte seg til.

En lesing av dokumentet på tvers vil også avsløre at det underbygger det som Det Norske Misjonsselskap ønsker å stå fram med som sin visjon: **...en levende, handlende og misjonerende kirke i alle land...**

Videre ser man at NMS' tre programmer kommer klart fram gjennom dokumentets helhet:

1. BUDSKAP

Vi understreker at i et kirkebyggende misjonsarbeid må et frimodig og grenseoverskridende vitnesbyrd om evangeliet i ord være tydelig. Fortellingen om den levende og oppståtte Jesus Kristus er sentrum i vårt arbeid.

2. BISTAND

Dette sentrum kan aldri skilles fra den andre siden: At dette vitnesbyrdet har konsekvenser for hvordan kirken handler i sitt misjonsengasjement – for hvordan vi opptrer diakonalt.

3. BYGGING

Både det evangeliserende arbeidet og den diakonale innsats forutsetter et element av organisasjon og bygging av livskraftige og selvstendige kirker og strukturer. Vi kan aldri være kirke på vegne av andre. Men vi kan søke å støtte og sette andre i stand til selv å være kirke.

RESSURSBRUK OG RETNING

I en verden der våre rammevilkår og ytre forhold forandrer seg så fort som tilfelle nå er, er det viktig at dokumentet gir retning for hvordan NMS skal bruke sine ressurser i årene som kommer.

Dokumentet legger fire tydelig føringer for vårt arbeid i tiden som kommer:

1. KALL OG UTRUSTNING

NMS vil fortsatt utruste medarbeidere til misjon. Dette betyr å utfordre mennesker, både yngre og eldre, til misjonærtjeneste på ulike måter, til langtids tverrkulturell tjeneste og korttidsoppdrag. Og det innebærer å styrke vårt arbeid med å bruke organisasjonens – og særlig Misjonshøgskolens – kompetanse til å gi personer, organisasjoner, vår egen kirke og samarbeidskirker kompetanse og frimodighet til å møte dagens misjonsutfordringer.

2. STRATEGISK GEOGRAFISK SATSING

NMS står overfor flere spennende geografiske nysatsinger. I Asia står vi foran et nytt engasjement i Laos. I Etiopia arbeider vi nær flere folkegrupper som vi til nå bare har hatt sporadisk kontakt med. Her og i tilsvarende situasjoner utforsker vi muligheter til å gå videre.

3. STYRKING AV MISJONSDIMENSJONEN I VÅRE SAMARBEIDSKIRKER

Gjennom målrettet innsats vil vi søke å styrke og å tydeliggjøre misjonsdimensjonen i våre samarbeidskirker, inkludert Den norske kirke. Vi har som mål å skape flere fellesprosjekt med kirker hvor vi arbeider, for eksempel på Madagaskar og i Etiopia. Her åpner det seg spennende perspektiver.

4. FREDS- OG FORSONINGSPERSPEKTIV.

Som misjonsbevegelse ser vi med beklagelse på at spenningen mange steder øker mellom religioner og folkegrupper som har ulike religioner. Dette ønsker vi å ta på alvor nettopp som misjonsbevegelse, og søke å utnytte alt det gode fredsskapende potensiale som ligger i vår tro. Vi tror det er en del av misjonsoppdraget å skape forsoning mellom Gud og mennesker og mennesker imellom. Her ligger en stor og spennende utfordring for oss i det århundre vi nylig har begynt på.

Det er vår bønn at vi i våre bidrag, som alle springer ut fra visjonen om en levende, handlende og misjonerende kirke i alle land, er lydige mot Herrens kall og utfordring, og er med på å virkeliggjøre forsoningens tjeneste mellom Gud og mennesker (2 Kor 5,20). Og forsonet med Gud, kalles vi Guds barn og fredsskapere i verden (Matt 5,9).

